

Ceremoniał Szkolny w VIII Liceum Ogólnokształcącym Samorządowym w Częstochowie

„Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.” (...) „ Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia”.

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty z późniejszymi zmianami

Wstęp

1. Właściwa postawa ucznia w szkole powinna wyrażać się przez:
 - a) patriotyzm
 - b) szacunek dla symboli narodowych: godła, flagi, hymnu
 - c) szacunek dla symboli szkolnych: godło szkoły (logo) i sztandaru szkolnego
2. Najważniejsze pojęcia:
 - a) patriotyzm – to miłość do ojczyzny, również „małej ojczyzny”
 - b) godło – wizerunek w czerwonym polu orla białego, zwróconego w prawo, ze złotą koroną na głowie, złotymi dziobem i szponami.
 - c) flaga państwowa – prostokątny płat tkaniny o równoległych pasach równej długości: górny biały związany z orłem herbowym, dolny nawiązuje do barwy pola jego tarczy. Stosunek szerokości do długości flagi przedstawia proporcja 5:8.
 - d) hymn państwowy – „Mazurek Dąbrowskiego”, którego współczesny tekst literacki i muzyczny zostały określone w ustawie z 31 stycznia 1980 roku.
Dokładne dane dotyczące godła, hymnu i flagi znajdują się w Obwieszczeniu Marszałka RP z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o godle, barwach, hymnie RP oraz pieczęciach państwowych (Dz. U Nr.235 poz.2000).
 - e) szkolny ceremoniał – opis sposobów przeprowadzania najważniejszych uroczystości szkolnych z udziałem sztandaru szkoły. To również zasady zachowania się młodzieży w trakcie uroczystości szkolnych.

Godło i flaga narodowa

1. Godło i flaga są symbolami państwa, do których trzeba się odnosić z należąca cześć i szacunkiem. Znaki państwowe mają pierwszeństwo przed innym znakiem, np.: znakami samorządowymi, organizacji, instytucji itp. Znaki państwowe gospodarza mają pierwszeństwo przed równorzędnymi im w hierarchii znakami państwa, w imieniu którego odbywa się wizyta władz państwowych. Używane godła i flagi muszą być zgodne z wzorami określonymi w ustawie. Powinny być utrzymywane w czystości i dobrym stanie fizycznym, tj. nie mogą być zniszczone, uszkodzone, zgniecione, postrzępione, wyblakłe itp. Muszą być przechowywane tak, aby zabezpieczyć je przed zniszczeniem lub kradzieżą.
2. Godło należy umieszczać w sposób zapewniający mu należną cześć i szacunek. Poza wizerunkiem godła zgodnym z ustawą, możliwe jest eksponowanie wizerunku orła artystycznie przetworzonego, jednak nie może on zastąpić wizerunku ustawowego. Pozycja godła w pomieszczeniach szkolnych to centralnie na ścianie na wprost wejścia, nad tablicą, albo na innej ścianie w miejscu widocznym od wejścia. Na tej samej ścianie lub części ściany, na której umieszczone jest godło, nie należy zawieszać innych obiektów np. kalendarzy, obrazów, zdjęć itp. Jeżeli poza godłem umieszcza się również inny znak np. godło województwa, miasta lub gminy, godło państwowe powinno być w pozycji uprzywilejowanej (wyżej).
3. Budynek szkoły dekorowany jest flagami państwowymi w:
 - a) święta państwowe
 - b) wybory parlamentarne, prezydenckie, samorządowe
 - c) podczas żałoby narodowej
 - d) inne uroczystości wynikające z ceremoniału szkolnego
4. Szczegółowe wskazówki dotyczące postępowania z flagą państwową:
 - a) na fladze nie wolno umieszczać ani przyczepiać do niej żadnego znaku, litery, słowa, liczby czy rysunku,
 - b) wywieszona flaga powinna zajmować pozycję uprzywilejowaną,
 - c) flaga powinna być tak umieszczana, aby nie dotykała podłoża, podłogi lub nie była zamoczona w wodzie,
 - d) flaga powinna być zabezpieczona przed zniszczeniem, zerwaniem lub upadkiem na ziemię,
 - e) flaga powinna być wciągana na maszt i opuszczana w sposób energiczny, a jeżeli podczas jej podnoszenia wykonywany jest hymn, tempo podnoszenia flagi należy dostosować do czasu wykonywania hymnu tzn. zacząć i skończyć jednocześnie,
 - f) flagi nie wywiesza się podczas ulewy, wichury, innych niesprzyjających warunków pogodowych, które mogą spowodować jej uszkodzenie lub zabrudzenie,
 - g) flaga umieszczona przy mównicy powinna znajdować się na prawo od

- mówcy zwróconego twarzą do słuchaczy lub płasko na ścianie, nad mówcą lub za nim,
- h) po przecięciu wstęgi w barwach państwowych z okazji uroczystości otwarcia obiektu szkolnego lub odsłonięcia pomnika albo tablicy, wstęgę należy zabezpieczyć tak, żeby nie upadła na ziemię, nie leżała na ziemi, ani nie była deptana,
 - i) w przypadku ogłoszenia żałoby narodowej flagę wywiesza się opuszczoną do połowy masztu w ten sposób, że podnosi się ją do samej góry, a następnie opuszcza do połowy masztu. Przy jej zdejmowaniu należy najpierw podnieść do samej góry, a następnie całkowicie opuścić. Jeżeli nie ma takiej możliwości (brak masztu), żałobę można wyrazić wywieszając czarną flagę na pozycji na lewo od flagi państwowej lub poprzez przymocowanie do drzewca flagi czarnej wstęgi.

Eksponowanie flagi RP z innymi flagami, np. organizacji krajowych, innych krajów lub organizacji międzynarodowych:

1. Jeżeli wraz z flagą RP eksponowane są flagi różnych krajów i organizacji, maszty powinny być tej samej wysokości.
2. Flaga RP powinna być podnoszona jako pierwsza i opuszczana jako ostatnia.
3. Flaga państwowa nie powinna być wywieszana na jednym maszcie lub drzewcu razem z inną flagą lub flagami.
4. Jeżeli flaga państwowa jest eksponowana w jednej linii z innymi flagami (np. samorządowymi) lub flagami innych krajów, powinna zajmować pozycję uprzywilejowaną, tj. skrajną na prawo.
5. Flagi organizacji międzynarodowych (np. Unia Europejska lub NATO) nie mają statusu flag państwowych i powinny zajmować drugie miejsce w stosunku do flagi państwowej, tj. po lewej stronie.

Hymn

Podczas wykonywania hymnu państwowego obowiązuje postawa zasadnicza, zachowanie powagi i spokoju oraz w przypadku mężczyzn zdjęcie nakrycia głowy.

Uroczystości i symbole szkolne

1. Do najważniejszych uroczystości tworzących ceremoniał szkolny należą:
 - a) rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego,
 - a) uroczystość wręczenia szkole sztandaru,
 - b) nadanie imienia szkole i odsłonięcie tablicy poświęconej patronowi,

- c) inne uroczystości szkolne odbywające się z udziałem sztandaru szkoły (np. pożegnanie nauczycieli-emerytów, wręczenie stypendiów Prezesa Rady Ministrów, uroczystości związane z patronem, pożegnanie uczniów ostatnich klas),
 - d) uroczystości nawiązujące do rocznic ważnych wydarzeń historycznych: 2 Maja (święto flagi), 3 Maja, 11 Listopada.
2. Symbole szkolne to:
- a) sztandar szkoły
 - b) logo szkoły
 - c) hymn szkoły
3. Sztandar szkoły został ufundowany przez Radę Rodziców i przekazany liceum na ręce dyrektora szkoły podczas uroczystości 10-lecia w marcu 2004 roku.
- Wygląd sztandaru jest następujący:

4. Logo jest znakiem rozpoznawczym liceum. Należy je eksponować na dyplomach, oficjalnych pismach urzędowych szkoły, banerach, plakatach itp. Logo placówki ma wygląd następujący:

Poczet sztandarowy w szkole

1. Dyrektor szkoły wyznacza opiekuna sztandaru spośród nauczycieli.
2. Sztandarem opiekuje się poczet sztandarowy (3 osoby), wybrany w każdym roku szkolnym spośród uczniów zarekomendowanych przez ich wychowawców oraz Młodzieżową Radę Szkoły i zatwierdzony przez opiekuna. Obok zasadniczego składu pocztu, wybiera się również poczet „rezerwowy”. Wybranie ucznia do pocztu sztandarowego jest formą nagrody i szczególnego wyróżnienia.
3. Osoby wybrane do pocztu sztandarowego, a nie wywiązujące się z obowiązku z tego wynikającego, albo które swoją postawą uczniowską lub zachowaniem zdyskredytowały się w opinii członków społeczności szkolnej, zostają usunięte ze składu pocztu sztandarowego szkoły. Informacje dotyczące usunięcia uczniów ze składu pocztu podaje dyrektor do wiadomości społeczności szkolnej np. na apelach lub w inny sposób.
4. Obowiązkowym strojem członków pocztu sztandarowego jest: odświętny strój szkolny, biało-czerwona szarfa przewieszona przez prawe ramię do lewego boku, zwrócona kolorem białym do kołnierzyka i spięta na wysokości 10 cm poniżej pasa oraz białe rękawiczki.
5. Sztandar uczestniczy w najważniejszych uroczystościach szkolnych (wymienionych powyżej) oraz poza szkołą na zaproszenie innych placówek i instytucji. W przypadku, gdy poczet sztandarowy uczestniczy w uroczystościach pogrzebowych lub ogłoszono żałobę narodową, sztandar powinien być ozdobiony czarnym kirem.
6. W czasie uroczystości kościelnych sztandar jest wprowadzany i wyprowadzany bez podawania komend. W czasie wprowadzania sztandaru wszyscy wstają. Poczet przechodzi przez kościół, trzymając sztandar w pozycji „**Salut**” (pod kątem 45° do przodu) i staje po lewej lub po prawej stronie ołtarza bokiem do niego i zgromadzonych ludzi, podnosząc sztandar do pionu. W trakcie Mszy Św. lub innej uroczystości członkowie pocztu sztandarowego nie klękają, nie przekazują znaku pokoju i nie wykonują żadnych innych gestów, stojąc cały czas w pozycji „**Baczność**” lub „**Spocznij**”.
7. Pochylenie sztandaru w pozycji „**Salut**” następuje podczas:
 - a) hymnu narodowego
 - b) podnoszenia flagi na maszt
 - c) minuty ciszy dla uczczenia czyjejś pamięci
 - d) składania wieńców, kwiatów i zniczy przez wyznaczone delegacje
 - e) każdego podniesienia Hostii: w czasie Przemienienia, przed Komunią Św. oraz w trakcie trzykrotnego podniesienia Monstrancji przy Wystawieniu Najświętszego Sakramentu,

- f) opuszczania trumny do grobu
 - g) polecenia wydanego przez przemawiającą osobę lub księdza
8. Sztandar szkoły przechowywany jest w oszklonej gablocie znajdującej się przed sekretariatem. Insignia sztandarowe przechowywane są w szafie pancernej w sekretariacie.

Podstawowe zasady ceremoniału sztandarowego

1. Podczas uroczystości sztandar jest trzymany przez chorążego będącego członkiem poczty sztandarowej.
2. Podczas trwania uroczystości chorąży nie wypuszcza go z rąk. Sztandaru w takich sytuacjach nie umieszcza się również w stojaku.
3. Określa się następujące chwytły sztandaru:
 - a) chwyt **„Spocznij”** - drzewce sztandaru spoczywa na ziemi i zachowuje pozycję pionową. Bławat sztandaru ma odsłoniętą stronę z logo szkoły. Chorąży trzyma drzewce sztandaru prawą ręką mając trzewik drzewca przy prawym boku w odległości która umożliwia takie ułożenie sztandaru, aby jego bławat nie zasłaniał chorążego. Poczet sztandarowy zachowuje postawę **„Spocznij”**.
 - b) chwyt **„Bacność”** - chorąży podnosi pionowo drzewce sztandaru na wysokość ok. 20 cm nad ziemią, trzymając drzewce pionowo, oburącz przy swoim prawym boku w taki sposób aby bławat sztandaru nie zasłaniał twarzy chorążego. Poczet sztandarowy zachowuje postawę **„Bacność”**.
 - c) chwyt **„Salut”** - chorąży przyjmując pozycję **„Salut”** najpierw przyjmuje pozycję **„Bacność”**, a następnie zachowując równowagę, trzyma drzewce oburącz i pochyla sztandar wprzód o ok. 60°. Bławat sztandaru nie dotyka ziemi. Poczet sztandarowy zachowuje postawę **„Bacność”** lub porusza się krokiem defiladowym.
 - d) chwyt **„Na ramię”** - chorąży przyjmując pozycję **„Na ramię”** najpierw przyjmuje pozycję **„Bacność”**, a następnie zachowując równowagę umieszcza drzewce sztandaru na prawym ramieniu mając bławat sztandaru z tyłu i utrzymując go w pozycji poziomej pod kątem ok. 90°. Prawa ręka wyprostowana spoczywa na drzewcu sztandaru przytrzymując go, lewa ręka wzdłuż tułowia. Poczet sztandarowy zachowuje postawę **„Bacność”** lub porusza się krokiem marszowym.
4. Sztandar przyjmuje pozycję **„Bacność”** zawsze po komendzie **„Bacność”**, a ponadto podczas nabożeństw religijnych w trakcie odczytywania Ewangelii i udzielania błogosławieństw oraz w innych sytuacjach, kiedy okoliczności za tym przemawiają. Pozycja sztandaru **„Bacność”** jest również pozycją przejściową od pozycji sztandaru **„Spocznij”** do pozycji **„Salut”** i **„Na**

- ramię**". Podczas przemarszów wyłącznie w sytuacji przewidzianych dla defilad.
5. Sztandar przyjmuje pozycję „**Salut**” w sytuacjach salutowania symboli i osób, śpiewania hymnu państwowego, hymnów innych państw, instytucji i organizacji oraz hymnów religijnych, po wydaniu komendy „Sztandar prezentuj” lub „Prezentuj broń”, podczas dekorowania sztandaru orderem lub odznaczeniem, podczas przysięgi lub ślubowania na sztandar, w trakcie nabożeństw religijnych podczas błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem, Przeistoczenia i tzw. „Małego Podniesienia”. Podczas przemarszów wyłącznie w sytuacji przewidzianych dla defilad lub salutowania w marszu.
 6. Sztandar przyjmuje pozycję „**Salut**” w sytuacjach wprowadzania lub wyprowadzania sztandaru i przemarszów.
 7. W pozostałych sytuacjach sztandar przyjmuje pozycję „**Spocznij**”.
 8. Poczet sztandarowy porusza się zawsze za przodownikiem, a w sytuacji wykonywania zwrotów kieruje się zawsze w lewo za przodownikiem, chyba że okoliczności to uniemożliwiają.

Ceremoniał wprowadzania sztandaru.

1. Sztandar na uroczystości szkolne i inne jest wprowadzany przez poczet sztandarowy.
2. Sztandar wprowadza się na początku uroczystości, chyba że jej charakter lub program wymusza inną kolejność.
3. Prowadzący uroczystość podaje komendę „Całość powstań. Bacność. Sztandar wprowadzić”. Obecni przyjmują postawę zasadniczą.
4. Sztandar wprowadza poczet sztandarowy krokiem marszowym, w kolejności: przodownik, chorąży i strażnik. Chorąży trzyma sztandar przy zastosowaniu chwytu „Salut”.
5. Po zajęciu miejsca przez poczet sztandarowy, chorąży stawia sztandar w pozycji „Bacność”.
6. Prowadzący uroczystość podaje komendę „Bacność. Do hymnu”. Sztandar przyjmuje pozycję „Salut”.
7. Następuje odśpiewanie pierwszej zwrotki i refrenu hymnu polskiego.
8. Pada komenda „Po hymnie. Spocznij” (uczestnicy uroczystości mogą usiąść). Sztandar przyjmuje pozycję „Spocznij”.
9. Rozpoczyna się dalsza część uroczystości.

Ceremoniał wyprowadzania sztandaru.

1. Sztandar wyprowadza się po zakończeniu oficjalnej części uroczystości, a przed częścią artystyczną.
2. Następuje komenda „Baczność. Sztandar wyprowadzić”. Obecni przyjmują postawę zasadniczą.
3. Choraży wykonuje chwyt „Baczność”, a następnie chwyt „Salut”. Następnie poczet sztandarowy krokiem marszowym opuszcza salę, w której odbywa się uroczystość, wykonując zwrot za przodownikami w lewo.
4. Po opuszczeniu przez poczet sztandarowy sali, w której odbywa się uroczystość, następuje komenda „Spocznij” (uczestnicy uroczystości mogą usiąść).

Wykaz aktów prawnych dotyczących symboli, barw narodowych oraz hymnu państwowego:

1. *Konstytucja RP (Dz.U. z 1997 r. Nr78, poz.483)*
2. *Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych(Dz.U.Nr.235 poz.2000)*
3. *Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej(Dz.U. 2005 nr 172 poz. 1439)*
4. *Ustawa z dnia 20 lutego 2004 r. o zmianie ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 2004 nr 49 poz. 467)*
5. *Rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad podnoszenia flagi państwowej z godłem Rzeczypospolitej Polskiej przez polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne oraz inne oficjalne przedstawicielstwa i misje za granicą (Dz.U. 2002 nr 34 poz. 324)*
6. *Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 października 1990 r. w sprawie ochrony nazwy państwa polskiego (M.P. 1990 nr 39 poz. 306.)*
7. *Ustawa z dnia 18 maja 1990 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz innych ustaw(Dz.U. 1990 nr 34 poz. 199)*
8. *Ustawa z dnia 9 lutego 1990 r. o zmianie przepisów o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1990 nr 10 poz. 60.)*
9. *Ustawa z dnia 10 maja 1985 r. o zmianie niektórych przepisów prawa karnego i prawa*

o wykroczeniach (Dz.U. 1985 nr 23 poz. 100.)

- 10. Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 roku o godle ,barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.Nr7 poz..18 ze zm.)*
- 11. Dekret z dnia 7 grudnia 1955 roku o godle i barwach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz o pieczęciach państwowych(Dz.U Nr 47, poz. 3146ze zm.)*

Opracowała mgr Maria Osicka

Przyjęty Uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 09.11.2011 r.